

Vejledning – Udviklingsaktiviteter i erhvervslivet 2021

Vejledningen indeholder information om undersøgelsen og de centrale begreber. Spørgeskemaet bliver introduceret i vejledningen, og der er eksempler på forskning og udvikling (FoU) samt produkt- og procesinnovation.

Om undersøgelsen Danmarks Statistik udarbejder den officielle statistik om udviklingsaktiviteter i erhvervslivet.

Formålet med statistikken er:

- at give en samlet opgørelse over dansk erhvervslivs udgifter og arbejdsindsats til forskning, udvikling og innovation.
- at resultaterne fra statistikken kan anvendes til analyse og udformning af dansk og international forsknings- og erhvervspolitik.

Danmarks Statistik indsamler oplysningerne i henhold til § 8 i Lov om Danmarks Statistik. Lovteksten kan læses på www.dst.dk/lovgivning. Vi behandler alle oplysninger fortroligt og benytter dem udelukkende til statistiske formål. Undersøgelsen er spørgeskemabaseret og ca. 3.500 virksomheder er udvalgt til at indberette. Virksomhederne er udvalgt ud fra oplysninger om deres branche og størrelse (antal ansatte).

Besvarelser med flere
CVR-numre

Omfattede cvr-numre

Besvarelsen skal som udgangspunkt kun omfatte det CVR-nummer, der er udvalgt til indberetningen. Hvis FoU-aktiviteterne omfatter flere juridiske enheder, eller hvis der svares på koncernniveau, kan indberetningen omfatte flere CVR-numre.

Hvis der indberettes på koncernniveau eller for en gruppe af virksomheder, skal alle de virksomheder (selvstændige juridiske enheder) som indberetningen omfatter, anføres med både CVR-nummer og navn i spørgsmål 1. En juridisk enhed er kendetegnet ved et selvstændigt CVR-nummer.

Uanset om der er tale om indberetning på koncernniveau eller for en gruppe af virksomheder, skal indberetningen kun besvares for danske virksomheder (se bilag 1 for yderligere information om koncerner).

Spørgeskemaet

Spørgeskemaet er opdelt i ni afsnit. Men virksomhedernes svar på de enkelte spørgsmål kan betyde, at nogle spørgsmål springes over.

- Emner i spørgeskemaet
1. Virksomhedens forskning og udviklingsarbejde
 2. Ressourcer brugt til FoU og innovation
 - a. FoU personale og –årsværk
 - b. Udgifter til egen FoU udført i Danmark
 - c. Udgifter til innovationsaktiviteter (ekskl. FoU)
 3. Driftsudgifter til egen FoU fordelt på forskningstype
 4. Finansiering af udgifter til egen FoU
 5. Udgifter til egen FoU fordelt på:
 - a. Fagområder
 - b. Tværvideenskabelige forskningsområder
 6. Udgifter til forskning, udvikling og innovation fordelt på:
 - a. Udvalgte strategiområder (fx kræft)
 - b. Det grønne område (fx miljøbeskyttelse)
 - c. Digitalisering
 7. Udgifter til købt FoU af eksterne aktører
 8. Finansiering af udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører
 9. Salg af egen udført FoU

1. Virksomhedens forsknings- og udviklingsarbejde

Definition af forskning og udvikling

Definitionen af forskning og udvikling (FoU)¹:

- skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, og
- udnyttelse af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.

Forskning og videnskabelig udvikling identificeres i praksis ud fra følgende fem kriterier:

- **Nyhed:** Målet for en FoU-aktivitet er at opnå ny viden.
- **Kreativt:** FoU er kreativt arbejde. Det betyder, at det er baseret på nye koncepter og/eller hypoteser, og således ikke rutinemæssige procedurer som fx opdateringer og vedligeholdelse af software.
- **Usikkert:** FoU-arbejdets resultater er ikke kendt fra begyndelsen.
- **Systematisk arbejde:** FoU-projekter gennemføres på en systematisk og planlagt måde.
- **Reproducérbart:** En FoU-aktivitet kan i princippet gentages af andre forskere, som vil nå til samme resultat.

Forskning og udvikling kan fx være at udvikle et produkt, hvis forventede anvendelse, egenskaber, design, service eller brug af materialer er væsentligt forskelligt fra tidligere produkter. Formålet kan også være at indføre nye eller væsentligt forbedrede produktionsmetoder eller opbygge den almene viden.

Hvad skal ikke tælles som FoU

FoU omfatter **ikke:**

- Produktionsplanlægning og arbejdsstudier
- Salgs- og markedsanalyser
- Teknisk service til andre afdelinger af virksomheden eller til kunder
- Patent- og licensarbejde

¹ Definition af forskning og udvikling er udarbejdet af OECD (Frascati Manualen).

Typer af forskning Forskning og udviklingsarbejde inddeles i tre typer:

Grundforskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse, uden nogen bestemt anvendelse i sigte.

Anvendt forskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det formål at opnå ny viden og forståelse. Arbejdet er dog primært rettet mod bestemte anvendelsesområder.

Udviklingsarbejde er systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål, at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller serviceydelser.

2. Ressourcer brugt til FoU og innovation

Virksomheden skal angive deres ressourceforbrug til egen FoU og innovation i spørgsmål 3 til 6. Innovation kan introduceres med eller uden forudgående forsknings- og udviklingsarbejde.

Ressourcer til FoU personale angives i antal personer og årsværk. Derudover angives udgifter til virksomhedens egne aktiviteter til FoU og innovation.

Alle beløb angives i 1.000 kr., ekskl. moms.

Spørgsmålene om anvendte ressourcer omfatter kun året 2021. Hvis regnskabsoplysninger ikke findes, så beder vi virksomheden angive et skøn.

2.a FoU-personale og -årsværk

Spørgsmål 3	Alle personer beskæftiget med forskning og udvikling i mindst 10 % af arbejdstiden (ca. 160 timer pr. år for en fuldtidsansat), og som er ansat i virksomheden, skal angives. Det gælder også for virksomheder, der udfører FoU for andre virksomheder (fx medical trials) - herunder andre virksomheder inden for egen koncern.
Forskere og andre specialister	Forskere og andre specialister omfatter følgende: <ul style="list-style-type: none">• Udvikling af nye begreber og koncepter, skabelse af ny viden om produkter, processer, metoder og systemer.• Planlægning, koordinerende og ledende rolle af videnskabelige eller tekniske aspekter af FoU-projekter.• Medarbejdere med specialiseret viden baseret på længevarende uddannelse eller praktisk erfaring, ingeniører, andre akademikere, men også ikke-akademikere, der udfører FoU-arbejde.
Andet personale	Andet personale, inkl. teknisk personale: <ul style="list-style-type: none">• Andet FoU personale, der ikke direkte bidrager til FoU-arbejdet, men som sikrer, at rammerne for FoU-arbejdet er til stede, herunder fx sekretærer, faglærte/ufaglærte håndværkere, andet administrativt personale beskæftiget med økonomiske og personalemæssige forhold.• Generel administration, hvis aktiviteter er direkte knyttet til FoU-projekter.

- Teknikere udfører FoU-arbejdsopgaver, som er defineret af forskere og specialister. Teknikerne bidrager til FoU-arbejdet, og anvender begreber og koncepter udviklet af forskere og specialister.
 - Teknikere omfatter fx følgende personalegrupper der støtter FoU-arbejde: Maskin- og elektroteknikere, maskinmestre, programmører, laboranter, tekniske assistenter og akademikere.

2.b Udgifter til egen FoU udført i Danmark

Spørgsmål 4 Udgifter til egen FoU udført i Danmark omfatter både drifts- og anlægsudgifter. Benyt definitionen i afsnit 1 i denne vejledning til at afgøre, om en aktivitet er FoU. FoU aktiviteter identificeres i praksis ved, at de fem kriterier skal være opfyldt: Nyhed, kreativt, usikkerhed, systematisk arbejde, reproducérbart.

Driftsudgifter til FoU Løn og sociale udgifter vedr. egen FoU:

- Omfatter kun udgifter, som virksomheden har haft i forbindelse med FoU-aktiviteter i Danmark. Lønudgifter til den del af virksomhedens personale, som udfører FoU-arbejde. FoU-arbejde for andre virksomheder, skal også medregnes. Beløbet angives inkl. ATP og feriepenge.

Andre driftsudgifter til egen FoU omfatter:

- Driftsudgifter, som ikke er en del af lønudgifterne:
- Udgifter til husleje, lys, varme, rejser og kontorhold.
- Materialer, forsøgsdyr mv.
- Mindre apparatur. Apparat med en købspris på mere end 50.000 kr. og med en flerårig levetid angives under posten: Anlægsudgifter til FoU-aktiviteter - apparatur og instrumenter.
- Specifik service til FoU, udført af fx en central it-afdeling eller et bibliotek.
- Service fra centrale regnskabs- og personaleafdelinger.
- Sikkerhed, rengøring, vedligeholdelse, kantine etc.

Afskrivninger på bygninger, maskiner og apparatur samt afdrag på lån skal ikke medtages.

Købte FoU-tjenester skal ikke medtages her, men oplyses i spørgsmål 11 – se afsnit 7 i denne vejledning.

Anlægsudgifter til FoU Anlægsudgifter til egen FoU

- Bygninger anvendt til FoU Her anføres kun de faktiske betalinger til anskaffelse af bygninger eller større ombygninger (investeringer).

Apparat og instrumenter til FoU-aktiviteter

- Her anføres kun de faktiske udbetalinger til anskaffelse af apparatur og instrumenter (investeringer) - ikke forbruget i form af afskrivninger.
- Købsprisen skal være mere end 50.000 kr., og der skal endvidere være en flerårig levetid.

2.c Udgifter til innovationsaktiviteter (ekskl. FoU)

Spørgsmål 5	Her angives udgifter til den andel af innovationsaktiviteterne, der ikke er FoU – udgifter til FoU angives se afsnit 2.b om ”Udgifter til egen FoU udført i Danmark”. Udgifterne er opdelt i drifts- og anlægsudgifter samt andre udgifter til innovationsaktiviteter (fx patenter og konsulentydelse).
Driftsudgifter til innovation, ekskl. FoU	Driftsudgifterne kan fx være aktiviteter og tekniske forberedelser til introduktion af nye produkter eller arbejdsgange. Driftsudgifter omfatter løn, feriepenge og ATP samt andre driftsudgifter - men altså ekskl. udgifter, der er oplyst under driftsudgifter til FoU.
Maskinel, udstyr og software til innovation	Bygninger, maskineri, instrumenter, transport- og andet udstyr (udgifter til køb af fysiske kapitalgoder) samt løbende udgifter til leasing af sådanne. Omfatter fx avancerede maskiner, udstyr eller software til frembringelse af nye produkter, arbejdsgange eller produktionsprocesser. Afskrivninger på bygninger, maskiner og apparatur samt afdrag på lån skal ikke medtages.
Andre udgifter til innovation, ekskl. FoU	Køb af eksterne rettigheder (patenter, design mm.) omfatter følgende: <ul style="list-style-type: none">• Administrative og juridiske omkostninger i forbindelse med ansøgning/registrering, dokumentation, management, overvågning, handel og hævdelse af egne intellektuelle rettigheder. Herunder skal også udgifter til køb/indlicensiering af andres intellektuelle rettigheder medtages (fx patenter, industrielt design etc.). Copyright og andre rettigheder til kunstneriske produkter, fx bøger, skal ikke medtages. Softwarelicenser, der ikke bruges i innovationsprocessen, skal ikke medtages.
Erhvervelse af viden	Fx ikke-patenterede opfindelser, knowhow eller anden viden.
Køb af konsulentydelse	Fx undersøgelse af kunders/markedets behov.

3. Driftsudgifter til egen FoU fordelt på forskningstype

Spørgsmål 7	I spørgsmål 7 anføres hvilken procentdel af virksomhedens driftsudgifter til egen FoU, der blev brug på hhv. grundforskning, anvendt forskning og eksperimentelt udviklingsarbejde.
-------------	---

Grundforskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse, uden nogen bestemt anvendelse i sigte.

Anvendt forskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det formål at opnå ny viden og forståelse. Arbejdet er dog primært rettet mod bestemte anvendelsesområder.

Udviklingsarbejde er systematisk arbejde baseret på anvendelse af viden opnået gennem forskning og/eller praktisk erfaring med det formål, at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller serviceydelser.

4. Finansiering af udgifter til egen FoU

Spørgsmål 8 I Spørgsmål 8: Finansiering af virksomhedens udgifter til egen FoU
Her anføres det, hvem der har finansieret virksomhedens FoU-aktiviteter, hhv. virksomheden selv, og/eller andre virksomheder og institutioner.

Summen af finansieringen skal svare til udgifterne til egen FoU.

Hvis virksomheden har modtaget finansiering til FoU, som løber over flere år, skal kun den del af finansieringen, som er brugt til den FoU, der faktisk er udført i 2021, anføres.

5. Udgifter til egen FoU fordelt på fagområder og tværvideenskabelige forskningsområder

Spørgsmål 9.1 Der er seks faglige (videnskabelige) hovedområder og en række underområder i undersøgelsen. De seks hovedområder er:

- Naturvidenskab,
- Teknisk videnskab,
- Sundhedsvidenskab,
- Jordbrugs- og veterinærvidenskab,
- Samfundsvidenskab
- Humaniora

Eksempler og beskrivelser til fagområder og underområder findes bagest i vejledningen (bilag 2).

Spørgsmål 9.2 Hvis virksomhedens FoU (eller dele af den) er tværvideenskabelig, dvs. går på tværs af inddelingen i fagområder, kan det her anføres, hvor stor en del af de samlede udgifter til egen FoU, der er anvendt til de nævnte tværvideenskabelige forskningsområder.

6. Udgifter til forskning, udvikling og innovation fordelt på strategiområder

Spørgsmål 10.1 Formålet med opgørelse af udgifter til forskning i de udvalgte strategiområder er at synliggøre aktiviteten inden for områder af samfundsmæssig interesse.

Nogle forskningsprojekter kan henføres til flere af de nævnte områder. Beløbet skal i så fald medregnes alle steder ("tælles dobbelt").

Spørgsmål 10.2 Grønne forskningsområder skal registreres her. Definitionerne af de grønne områder fremgår af spørgeskemaet. De enkelte udgifter må kun indgå én gang selv om en forskningsaktivitet kan dække flere områder. Udgifterne fordeles efter bedste skøn.

Spørgsmål 10.3 Hvis virksomheden FoU eller innovationsaktivitet er inden for et eller flere af de nævnte digitale forskningsområder skal de registreres her. Definitionerne af de grønne områder fremgår af skemaet. De enkelte udgifter må kun indgå én gang selv om en forskningsaktivitet kan dække flere områder.

7. Udgifter til købt FoU af eksterne aktører

Spørgsmål 11 Her anføres virksomhedens udgifter til købt FoU hos eksterne aktører. Udgifter til køb af FoU dækker køb i både Danmark og udlandet. Udgifterne fordeles på de virksomheder/institutioner, som FoU-arbejdet er købt af. Hvis præcise oplysninger ikke findes, beder vi dig angive et skøn. Beløbene angives i 1.000 kr. og ekskl. moms.

Eksempel på købt konsulentarbejde En konsulentvirksomhed varetager en opgave for en virksomhed i forbindelse med et forsknings- eller innovationsprojekt. Her skal konsulentvirksomheden registrere konsulenterne som eget FoU-personale og FoU-årsværk. Hvis der er tale om FoU-aktiviteter (jf definition af FoU). Virksomheden skal registrere udgifterne til konsulentens arbejde under spørgsmål 11 om "Udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører", eller under spørgsmål 10 "Andre udgifter til innovation, ekskl. FoU - konsulentydelse" (for den del af innovationsaktiviteterne, der ikke er FoU-aktiviteter).

Formålet med dette er at undgå, at FoU-personalet tælles med begge steder, samt at sikre, at alle personer, der er beskæftiget med FoU bliver registreret i statistikken.

FoU-arbejde, der er købt i dele af koncernen beliggende uden for Danmark skal registreres under "virksomheder i samme koncern". Se desuden afsnittet om multinationale selskaber i bilag 1.

8. Finansiering af udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører

Spørgsmål 12 Her anføres det, hvem der har finansieret virksomhedens køb af FoU-tjenester, hhv. virksomheden selv, og/eller andre virksomheder og institutioner. Summen af finansieringen skal svare til summen af købte FoU-tjenester i spørgsmål 11. Hvis virksomheden har modtaget finansiering til køb af FoU-tjenester, som skal dække flere år, skal kun den del af finansieringen, som er brugt til køb i 2019, anføres.

9. Salg af egen udført FoU

Spørgsmål 13 Her anføres salg af egen udført FoU. Beløbene angives i 1.000 kr. og ekskl. moms

FoU-arbejde, der er solgt til dele af koncernen beliggende uden for Danmark skal registreres under "virksomheder i samme koncern". Se desuden afsnittet om multinationale selskaber i bilag 1.

Bilag 1: Indberetning for koncerner og multinationale selskaber

Koncerner

Som hovedregel skal indberetningen dække de forsknings- og innovationsaktiviteter, der udføres i den juridiske enhed, hvis cvr-nummer, der er brugt til at logge på Virk.dk.

En koncern betragtes her som to eller flere virksomheder, uanset om de er beliggende i Danmark eller udlandet, som har en indbyrdes ejerrelation. En ejerrelation anses for at være til stede, hvis den ene virksomhed ejer mere end 50 pct. af en anden virksomhed eller udøver kontrol. (Regnskabsteknisk svarer det til tilknyttede selskaber). Indbyrdes ejerrelation behøver ikke at være direkte. Fx betragtes to selskaber at være i samme koncern, hvis de er kontrolleret af samme moderselskab (enten direkte eller indirekte), selvom de ikke har indbyrdes kontrol med hinanden.

Hvis det ikke er muligt at dele en koncerns forsknings- og innovationsaktiviteter ud på de enkelte juridiske enheder i koncernen, kan koncernen indberette hele den danske del af koncernens samlede forsknings- og innovationsaktiviteter i én indberetning. Hvis indberetningen dækker andre juridiske enheder i koncernen, angives det under spørgsmål 1, hvor det også anføres hvilke CVR-numre, der er omfattet af indberetningen.

Hvis koncernens forsknings- og innovationsaktiviteter foregår uden for moderselskabet i en juridisk enhed med færre end 100 ansatte, bedes du oplyse Danmarks Statistik om dette. Virksomheder med under 100 ansatte bliver udtrukket i en stikprøve, og hvis netop denne virksomhed ikke er med i undersøgelsen, bliver koncernens forskning og innovation ikke registreret.

Multinationale selskaber

Forsknings- og innovationsaktiviteter i multinationale koncerner organiseres, ledes og finansieres ofte på koncernniveau. I det tilfælde er det vigtigt at afgrænse forskning og innovation mellem Danmark og udlandet. Hvis du er i tvivl om, hvordan udgifterne til bestemte FoU-projekter skal registreres, er du velkommen til at kontakte Danmarks Statistik.

Eksempel A: Et dansk moderselskab har en filial i Sverige. Her udfører svenske medarbejdere en del af virksomhedens forsknings- og innovationsarbejde og resultaterne anvendes senere i moderselskabet i Danmark. Det svenske personale, der er beskæftiget med disse projekter, samt udgifter til deres løn mv., skal registreres i den svenske forskningsstatistik. Det danske moderselskab skal svare "ja" i spørgsmål 2.3 "Har virksomheden i 2019 købt FoU-arbejde fra andre?", og skal anføre udgifterne som købt FoU i spørgsmål 11 Udgifter til købt FoU i samme koncern".

Eksempel B: Det samme moderselskab sender danske medarbejdere til Sverige for at deltage i et forskningsprojekt i den svenske filial. Disse medarbejdere, samt udgifter til deres løn mv., skal registreres i den danske forskningsstatistik. Personalet anføres i spørgsmål 3 "Hvor meget af virksomhedens personale har udført, støttet eller administreret FoU i Danmark i 2019?", og udgifterne til løn mv. registreres under spørgsmål 5.1 Løn og sociale udgifter vedr. FoU.

Naturvidenskab

- **Datalogi:** Læren om data og behandling af data – især vha. maskiner og computere, dvs. studiet af det teoretiske grundlag for alle former for behandling af data.
- **Kemi:** Videnskaben om stoffernes indre opbygning og de deraf betingede egenskaber samt om de stofforandringer, som kan blive følgen af ændrede ydre betingelser, fx kontakt med andre stoffer eller ændret tryk og temperatur.
- **Biokemi:** Læren om kemiske processer i levende organismer. Biokemien omfatter studiet af struktur og funktion af cellulære komponenter såsom proteiner, lipider, kulhydrater og mange andre organiske molekyler.
- **Anden naturvidenskab**

Teknisk videnskab

- **Byggeri, anlæg og transport**
- **Elektronik, elektroteknik og kommunikation**
 - *Elektronik: videnskab og teknologi om elektroniske kredsløb bestående af komponenter såsom transistorer, integrerede kredsløb, modstande og spoler. Den fundamentale forståelse af elektroniske komponenters virkemåde er et fysisk problem (faststoffysik, elektromagnetisme) mens design og konstruktion af elektroniske kredsløb er en ingeniør-disciplin. Denne viden anvendes i apparater som ved hjælp af elektriske strømme og elektromagnetiske felter behandler information i form af signaler, eller konverterer eller distribuerer elektrisk energi*
 - *Elektroteknik: læren om elektricitetens praktiske anvendelse i teknikken.*
 - *Kommunikation: viden om udveksling af informationer, budskaber og meddelelser mellem personer, dyr eller maskiner, især ved benyttelse af tegnsystemer, fx sprog*
- **Maskinkonstruktion og produktionsteknik**
- **Kemiteknik:** Fx separationsprocesser, reaktionsteknik, kraft - og procesregulering, proces - og anlægsdesign, enhedsoperationer, forbrænding og højtemperaturprocesser, fluid mekanik og anvendt termodynamik.
- **Materialer**
- **Medicoteknik:** Teknologier og metoder, der kan anvendes til diagnosticering og behandling af sygdomme. Medicoteknik er blevet et område, som i stigende grad benytter avancerede systemer baseret på moderne informationsteknologi. Forskningsområdet dækker også teknologier og systemer, der hjælper mennesker i hverdagen ved f.eks. at understøtte tryk, sikkerhed, sociale netværk, mobilitet og daglige gøremål, fx høreapparater mv.
- **Energiteknik:** Viden om de energiprocesser, der ligger til grund for produktion, distribution og forbrug af energi
- **Miljøteknik:** Teknologi til undersøgelse, beskrivelse, kontrol og beskyttelse eller forbedring af miljøet

- **Bioteknologi inden for energi og miljø:** Fx forskning med særligt fokus på omdannelse af biomasse til bioenergi og værdifulde biprodukter. Anvendelsen af bioteknologi til bæredygtig produktion af energi, fødevarer, kemikalier og materialer ud fra biomasse. Det bæredygtige element indikerer, at næringsstoffer og energi udnyttes og genanvendes mest muligt for at reducere forbruget af klodens ressourcer og for at bibeholde naturens ligevægte, således at fremtidige generationers leveduligheder ikke forringes.
- **Industriel bioteknologi:** Teknologier og processer til fremstilling af levnedsmidler og andre forbrugsvarer samt brændsel til opvarmning og transport mv., fx cellefabrikssystemer af industriel betydning, herunder bakterier, gær, filamentøse svampe, mamale celler og planter.
- **Nanoteknologi:** Beskæftiger sig med udvikling og udnyttelse af materialestrukturer og funktionelle komponenter, der i udstrækning måles i nanometer (nm, 10^{-9} m), dvs. langt mindre end fx de komponenter, der i dag indgår i opbygningen af computerchips. Nanokomponenter kan være enkelte molekyler med en størrelse helt ned til ca. 10 gange størrelsen af et hydrogenatom. Nanoteknologi er en tværvideenskabelig disciplin, som involverer fysik, kemi, biologi, medicin og en række tekniske fagområder.
- **Øvrig** teknisk videnskab

Sundhedsvidenskab

- **Farmaci, farmakologi:** Farmaci: fremstilling og tilberedning af lægemidler, centralt aspekt er den tekniske formulering og fremstilling af lægemidler, herunder viden om hvordan lægemiddelstoffer og hjælpestoffer skal behandles for at kunne sammensættes til at udgøre en bestemt lægemiddelform, hvordan man gennem formuleringen sikrer, at lægemiddelstoffet kommer til at virke efter hensigten, praktisk opbevaring og anvendelse af lægemidler, metoder til udvikling af nye lægemidler mv.
- **Farmakologi:** viden om medicin, herunder fremstilling, forhandling, fysisk-kemiske og biologiske egenskaber, herunder påvirkning af sygdomsprocesser hos dyr og mennesker. Farmakologien omfatter undersøgelser over lægemidlers anvendelse i sygdomsbehandlingen (farmakoterapi). (Fortsættes på næste side)
- **Medicinsk bioteknologi:** ("Rød bioteknologi") forskning i og udvikling af medicin, der produceres vha. bioteknologiske processer
- **Anden sundhedsvidenskab**

Jordbrugs- og veterinærvidenskab

Samfundsvidenskab

Humaniora